

"**П**отребно е секој да биде проникнат од уверувањето дека ние имаме потреба едни од други, без разлика на положбата и моќта која ја поседуваме. Нашите сопствени можности повеќе не се на ниво на нашите потреби. Тоа е горчлива вистина, но ние немаме право да ја криеме. Не е никакво понижување да се признае таквата промена на состојбите. Нашето одбивање да се помириме со тоа ќе биде знак на крајно неумесна надменост. Изолацијата не стана само причина за слабост, туку и причина за пропаст", рекол своевременно големиот Роберт Шуман. Ова во контекст на демократските заложби на деецот да ја види Европа во пои-

накво светло од дотогашното. Но, колку овие зборови се силни на внатрешно-политички план, кои проникнуваат од суштинското на демократијата и цивилизацијата.

Горенаведените размислувања на Шуман директно ја лоцираат и актуелната политичка констелација во Македонија во денешни рамки. И по 15 години практикување некаква демократија или плурализам сè уште експертите и аналитичарите се занимаваат со вистинското значење на поимот демократија. Се поставува прашањето дали навистина го спознаваме значењето на тој поим, дали знаеме да го преточиме во нашето секојдневие и живеење.

се изживуваат буквално врз неговата сиромаштија во која го доведоа истите новопечени богаташи кои заработија крадејќи од маката и од потта на работникот, на средната класа. Е, тие не можат повеќе да управуваат со гневни луѓе, ќе ја немаат таа комозија. Нема времето да ги избрише од сегашноста и од иднината, туку самиот народ на ваков или на онаков начин, па и груб ако затреба а одамна треба. Да му кажувате на народот како тој бил мудар што молчел и ги прифаќал потезите на соодветните владејачки гарнитуре, да му се оддава признание за трпеливоста, значи исто како да сте му кажале дека е глупав, наивен и прост. Тоа е поигрување

ПРЕДИЗБОРНА ЕРОТИКА СО НАГЛАСЕНА ПЕРВЕРЗИЈА

Да му кажувате на народот како тој бил мудар што молчел и ги прифаќал потезите на соодветните владејачки гарнитуре, да му се оддава признание за трпеливоста, значи исто како да сте му кажале дека е глупав, наивен и прост. Тоа е поигрување со неговата депресија и апатија во која западнал.

Демократијата ѝ овозможи на домашната транзиција да биде многу поддрска и побезобразна во грабежот на народниот имот.

Ако тоа е демократијата како што ни ја претставуваат, предлагам веднаш да ја напуштиме како систем на управување.

Социјалистичкиот, односно комунистичкиот систем се напушти и пропадна заради економските состојби, арамилатот и нерамномерната распределба на приходите и на расходите. Зарем денес имаме поинаква атмосфера?

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

ДЕМОКРАТИЈАТА ИЗВИРА ОД НАРОДОТ?

Досегашните владејачки елити многу пати знаеја да ја злоупотребат демократијата и да манипулираат со неа како поим со кој го залажуваа народот на најперверзен начин. Поинаку и не знаеја да го задржат тронот или немаа поинаква алтернатива за да го освојат. Усти полни со демократија и рамноправност на секој граѓанин, а се спроведуваа автократија и привиден демократски тоталитаризам. Некој сега ќе рече дека премногу грубо ги опишав оние кои ги спроведуваа наводните демократски процеси. Но, по сè она што ѝ се случи и сè уште ѝ се случува на македонската држава од гледна точка на демократијата и политичките проекти тогаш не гледам поинакво објаснување за постапките. Многу чекори се преземаа без согласност на народната волја, без да се земе предвид расположението на граѓаните. Не е тоа демократија. Таа извира од народот, а не од оние кои наспроти волјата на граѓанинот водат процеси, кои одговараат само на партиските и бизнис потребите. Кај нас а и во целиот регион на нашето опкружување работите се изместени од оската на која треба да лежат. Минорни, но моќни кругови управуваат со бедниот живот на просечниот Македонец,

со неговата депресија и апатија во која западнал. Многумина не само политичари, туку и системи од нашето опкружување еволуираа во постапките кои беа оквалификувани како тоталитарни, недемократски, антинародни. Се секавате, им се смеевме на Бугарите за нивната мизерија во која се наоѓаа, ние бевме пред нив, а каде сме денес споредени со нив. Денес ние стануваме понизно Бугари преку пасошите кои ни ги даваат во сè поголем број. Не сакавме да се споредуваме со Романците зашто и тие биле тука некаде со Бугарите, се чаталевме, се правевме лидери, се удиравме в гради. Букурешт денес е далеку пред Скопје во европска смисла на зборот. Вината лежи во внатрешната поставеност на политичките состојби кај нас, во начинот на кој вербално и реторички се пренесуваат во јавноста. Плачковци, мали деца, глупаци, шверцери со цигари..., е со овие етикетирања и епитети еден кон друг политичар, кои добро се познаваат, немате демократија. Социјалистичкиот, односно комунистичкиот систем се напушти и пропадна заради економските состојби, арамилатот и нерамномерната распределба на приходите и на расходите. Зарем денес имаме поинаква атмосфера? Напротив, таа се разви во уште помасовна форма. Демократијата ѝ овозможи на домашната транзиција да биде многу поддрска и побезобразна во грабежот на народниот имот. Ако тоа е демократијата како што ни ја претставуваат, предлагам вед-

Многу чекори се преземаа без согласност на народната волја, без да се земе предвид расположението на граѓаните. Минорни, но моќни кругови управуваат со бедниот живот на просечниот Македонец. Е, тие не можат повеќе да управуваат со гневни луѓе, ќе ја немаат таа комоција. Нема вре-

мето да ги избрише од сегашноста и од иднината, туку самиот народ на ваков или на онаков начин, па и груб ако затреба а одамна треба. Плачковци, мали деца, глупаци, шверцери со цигари..., е со овие етикетирања и епитети еден кон друг политичар, кои добро се познаваат, немате демократија. Вербалните испади на главните играчи во маратонската изборна трка која почна многу порано и нелегално, навестуваат беспопштедна борба за освојување на власта, а не и конструктивна атмосфера. Демократијата ја подразбираат само како обична проститутка, која треба да ги задоволи нивните суети, потреби, желби и визии. На видик е нова политичка еротика која постепено преминува во жешки и перверзни конотации. Почнаа да се разголуваат и над границата на дозволеното.

КОГА ЌЕ СЕ СОБЛЕЧАТ МИНОРНИТЕ МОЌНИЦИ ЗА ДА СЕ ОБЛЕЧЕ НАРОДОТ?

наш да ја напуштиме како систем на управување, затоа што е полоша од идеологијата на социјализмот. Во Македонија објективно нема ниту еден демократ политичар, практично тие само се затсвиваат зад нејзините поставки. Половината од нив само слушнале за поимот демократија, а не го знаат ниту неговото наједноставно значење. За постапките кои се преземаат воопшто и не треба да се разговара затоа што поголемиот дел од нив се антидемократски со легално покривање на институциите на системот.

ВО ЕВРОПА СО БАЛКАНСКИ МЕНТАЛИТЕТ?

На што личат предизборните настапи на субјектите кои ќе се тркаат за освојување на власта? Нема ништо европско во нив, нема ниту еден дел од реториките со кои би се доближиле до Европа. А, од Брисел следат сè што се случува во нашиот амбиент. Ниту власта, ниту опозицијата, освен декларативна заложба изборите да бидат фер и демократски, не преземаат чекори за да можат овие избори да поминат во вистинска фер-плеј атмосфера. Вербалните испади на главните играчи во маратонската изборна трка која почна многу порано и нелегално, навестуваат само беспопштедна борба за освојување на власта, а не и конструктивна атмосфера. Сведоци сме на своевидна гладијаторска

борба меѓу Бучковски и Груевски како наводни први играчи на шаховската табла. Расправајќи се и навредувајќи се едниот со другиот кој бил поголем мафијаш, шверцер, купувач на станови и сл. граѓаните креваат раце од сè. Кога Брисел ќе види со какви замислени фаворити на изборите си има работа уште еднаш ќе го потврди мислењето дека уште сме зелени. Во меѓувреме, се случуваат нови афери и подметнувања. Сега им текнало Тупурковски да го изведат пред суд за трошењето на парите од тајванските кредити, сега им дошло на памет да бараат оставки од претставниците и претседателот на државната Антикорупциска комисија. Некој очигледно повторно се служи со валканите потези за деградирање на противникот и за префрлување на вината на другата, спротивната страна. Во албанскиот блок, пак, не се научија никогаш да ја применуваат демократијата во граѓански облик. Сè нешто им фали, сè нешто им е тесно, па сакаат да се шират, да употребуваат вербализми само за осоколување на радикалните и на националистичките компоненти во своите редови. Како ништо друго и да не научија. Ахмети во косовско Глоѓае ќе ги укинул границите зашто овие денешниве веројатно не биле природни. И по којзнае кој пат политичарите од тој калибар ќе се оградуваат како некој новинар или медиум им ја извадил тезата од контекст. Така своєвремено правеше Џа-

фери, неодамна шефот на албанската надворешна политика Мустафај се правдаше, а сега и Ахмети. Тоа е вербален тероризам. Како оној кој ќе фрли бомба, па ќе побегне, така и оваа политичка тројка ќе го фрли зборот, а потоа ќе се вади дека не било така. Со таква реторика, исто така, нема фер избори. Тие со тоа поттикнуваат на многу нови зла, да повикувате на менување на граници значи дека повикувате на свежа крв. А Европа, замислете, стои зад нив. Перверзии. Демократијата ја подразбираат само како обична проститутка, која треба да ги задоволи нивните суети, потреби, желби и визии. Нема поинакво објаснување. Сè ова не се вклопува во проектот кој треба Македонија да го реализира во оваа година. Тоа е најсериозниот тест за неа, да спроведе, како што рече генералниот секретар на НАТО, Шефер, 110 отсто фер избори. Како што кај нас тргнале работите, нашиве натпреварувачи уште од старт ја утнаа работата. Не можат да го преминат цензусот на фер-плејот, а не, пак, да ги надминат максималните 100 проценти. Како Амди Бајрам да ја истресе оваа зелена со неговите легендарни 102,3 проценти! Ние имаме демократија само во говорите, таа е само напишана, таа е фасадата на нашето однесување. Внатре погледнато сè е расипано. Избориве кои ни претстојат како да ги спроведуваме само за да го задоволиме Брисел, а како најмалку да ги правиме за нас. Гледаме што ќе речат Солана, Оли Рен, Барозо. Политичките елити за нив ги прават изборите 2006 година, а не за граѓаните. Налет ваква демократија! Треба да ги сервисираме и да ги поддржиме нивните потреби за позитивна оценка на нивните залагања. Можеби треба, но не на ваков начин. Повторно некој нè лаже и нè манипулира, немаат право на тоа. Овој пат некој треба да им застане на патот. Дали ќе можат повторно на софистициран начин да го злоупотребуваат новиот Изборен законик зависно не само од оние кои ги спроведуваат и ги организираат изборите, туку и од лицата кои на ваков или на онаков начин ќе бидат врбувани да ги помогнат нивните дејства. А спорни работи има и ќе има многу. Почнувајќи од анонимните финансиери на изборните кампањи, до неколкуилјадното учество на јавната администрација во процесот на гласање и броењето на гласовите. На видик е нова политичка еротика која постепено преминува во жешки и перверзни конотации. Почнаа да се разголуваат и над границата на дозволеното. Како што тргнало, не е чудно да пролета и по некој полов орган за време на нивните дуелизми. Ќе речат дека и тоа демократијата го дозволува. Таа буквално сè дозволува. Затоа и живееме во вакви услови на демократија. Дали заслужуваме нешто подобро од ова, исто така, е дискутабилно.